

ZAČASNA PRAVILA DOSTOPA IN RABE SUPERRAČUNALNIŠKIH KAPACITET V ODPRTEM DOSTOPU

Uvod

Ta začasna pravila dostopa in rabe superračunalniških kapacitet v odprtem dostopu se nanašajo na tiste gruče tistih organizacij oziroma skrbnikov sistemov, vključenih v konzorcij SLING, ki želijo ponuditi del svojih kapacitet v splošno, odprto rabo na enoten in organiziran način vsem upravičenim uporabnikom v Sloveniji. Ključne prvine takega dostopa so lažje spremljanje potreb in kapacitet z namero, da se bolje izkoristijo vse zmožnosti ter da se vsem uporabnikom omogoča celovita podpora.

S stališča financerjev (MIZŠ) je ključnega pomena zbiranje povratnih informacij o smotrni in upravičeni rabi računalniških kapacitet za znanstvenoraziskovalne in razvojne projekte v Sloveniji, saj to posredno omogoča lažje strateško planiranje v nadaljnja vlaganja v superračunalniško razvojno-raziskovalno infrastrukturo.

Ta začasna pravila veljajo v času usklajevanja dokončnih pravil dostopa in rabe superračunalniških kapacitet med MIZŠ in konzorcijem SLING. SLING si pridržuje pravico, da v tem obdobju veljave začasnih pravil spremeni in dopolni ta pravila glede na potrebe. S pripravo nove verzije pravil bo SLING poskrbel, da bodo o tem obveščeni vsi uporabniki.

Upravičenci dostopa

Organizacije, ki dajo na voljo svoje kapacitete kot tudi uporabniki teh kapacitet, za določitev upravičenih skupin uporabnikov upoštevajo [skupine uporabnikov, ki imajo zagotovljen odprti dostop preko infrastrukture SLING](#).

Odobritev dostopa do gruč

Dokler se ne odloči drugače, dostope do superračunalniških kapacitet odobri in odreja Koordinacijski odbor (KO) SLING s polnimi pooblastili Sveta SLING. Operativne naloge v zvezi s posameznimi dostopi tako izvaja KO SLING, ki v imenu konzorcija SLING redno, najkasneje pa v roku dveh tednov, sprejme odločitve o sprejetju ali zavrnitvi prošnje za dostop na podlagi ustrezno oddanih prijav.

Razdeljevanje superračunalniških virov

Vsi uporabniki so opravičeni do privzetih superračunalniških virov in kvot, ki veljajo za posamezne gruče. Dodatne superračunalniške vire bo KO SLING odobril glede na utemeljitev v prijavi projekta in po principu pravične delitve glede na razpoložljive kapacitete posameznih gruč v dogovoru z organizacijami, ki bodo svoje gruče vključile v odprti dostop po teh pravilih. Omejitve ob prijavi glede tipa in velikosti projektov niso predvidene. Upošteva se tudi datum in ura prijave, saj se vloge obravnavajo po datumskem vrstnem redu. V primeru večjih zahtev ali navzkrižju interesov, KO SLING zaprosi za odločitev Svet SLING preko korespondenčne seje.

Prijava za odobritev dostopa in rabo virov

Prijavitelji morajo za dodelitev dostopa in rabo virov oddati obrazec z vsemi informacijami na spletni strani za uporabnike SLING. S tem se začne postopek dodelitve dostopa po teh pravilih. Prijavitelj je o odobrenem ali zavrnjenem dostopu s strani [uporabniške podpore SLING](#) obveščen preko e-pošte. Pri zavrnjenem dostopu mora biti vedno s strani KO SLING naveden razlog zavrnitve (npr. prevelika zahteva po permanentnem diskovnem prostoru, ni primerne okolja za izvedbo nalog).

Navodila za prijavo za dostop in rabo virov

Na spletni strani SLING je objavljen [obrazec](#), ki ga prijavitelji izpolnijo v skladu s temi navodili.

V razdelek "Prijavitelj" prijavitelj vnese naslednje podatke:

1. Ime in priimek, e-poštni naslov, s katerim bo vzpostavljena komunikacija s podporo SLING
2. Organizacija, v kateri je upravičenec v delovnem razmerju ali pa ima status raziskovalca ali študenta naslednje tri mesece oz. za trajanje projekta
3. Status, razmerje z organizacijo (npr. profesor, redna zaposlitev; študent, tretji letnik ...)
4. Uporabniško ime SLING (Fido Account), če ga že ima dodeljenega
5. Overjenost za pridobitev certifikata SiGNET (Da ali Ne)

V razdelek "Projekt" prijavitelj vnese naslednje podatke:

1. Ime projekta
2. Kratki cilji in spletna stran projekta (če taka stran obstaja, drugače ni obvezno)
3. Vir financiranja (npr. redna zaposlitev na fakulteti, projekt ARRS, če obstaja)
4. Število povezanih sodelavcev na projektu. Če je možno napovedati zaposlene na povezanih projektih (deleži FTE), je to zelo zaželeno. Sicer je to zahtevano v končnem poročilu.
5. Vsi podatki o projektnih sodelavcih, ki potrebujejo dostop. Vsi morajo izpolnjevati pogoje za dostop oziroma morajo biti tudi upravičenci za dostop. Nabor podatkov je isti kot pri prijavitelju (ime, priimek, e-poštni naslov, organizacija, status, uporabniško ime SLING, overjenost).
6. Raziskovalna metoda, algoritmi ter programska oprema, lahko se navedejo tudi dosedanje izkušnje z računanjem na gručah v Sloveniji in drugje.

V razdelek "Računski viri in infrastrukturne potrebe" prijavitelj opiše potrebe po računskih virih po navodilu, ki je objavljeno na spletni strani [določitev računskih virov in infrastrukturne potrebe za prijavo za odprti dostop](#).

Oddaja poročil in podaljšanje projekta

Vsak upravičenec mora po preteku treh mesecev od dodelitve dostopa oddati kratko vmesno poročilo s pomočjo [obrazca za vmesna poročila](#), če želi, da se mu dostop podaljša, drugače mora oddati končno poročilo s pomočjo [obrazca in navodil za končno poročilo](#). Obrazci so objavljeni na spletni strani SLING.

Vmesno poročilo naj bo kratko (nekaj stavkov), gre predvsem za to, da se ugotovi dejavnost na projektu. Lahko se zavede trenutno stanje projekta, porabljene ure, zasedenost prostora, izrazi tudi težave ali zadovoljstvo z uporabo posamezne gruče. S tem se vsem sodelujočim na projektu brez nove prijave in čakanja na odobritev podaljša dostop za isti projekt za naslednje tri mesece. Po preteku novih treh mesecev mora prijavitelj ponovno oddati kratko poročilo s pomočjo istega obrazca, da se lahko isti projekt podaljša še za naslednje tri mesece.

Projekti se lahko podaljšajo največ dvakrat, torej en projekt lahko po teh pravilih traja največ 9 mesecev. V tem primeru mora prijavitelj oddati dve kratki vmesni poročili in eno končno poročilo. Isti prijavitelj lahko prijavi nove projekte šele, ko odda vsa končna poročila predhodno zaključenih projektov. Ta poročila so obvezna zaradi poročanja financerjem.

Odobritve dodatnih kapacitet in prednostne obravnave

Upravičenci lahko zahtevajo dodatne vire brez nove prijave tudi med izvedbo projekta. V tem primeru morajo zahtevo nasloviti s e-poštnim obvestilom neposredno na [uporabniško podporo SLING](#) z ustrezno utemeljitvijo. KO SLING bo nato v najkrajšem možnem času odločal o teh dodatnih zahtevah. Upravičenci imajo na enak način možnost nasloviti prednostno obravnavo njihovih računskih nalog oziroma prositi za rezervacijo oziroma bolj trajno alokacijo sredstev zaradi doseganja rokov, v primeru, da je zasedenost gruč prevelika in da njihove računske naloge ne pridejo dovolj hitro na vrsto za izvedbo. O takih prošnjah presoja KO SLING nemudoma, ko se pojavijo. V ta namen ni predvideno, da bi se drugim uporabnikom zato prekinilo delo, razen če do tega pride zaradi drugih izzivov.

Prekinitve izvajanja nalog upravičencev zaradi višje sile

Posamezni skrbniki gruč si pridružujejo pravico, da prekinejo izvajanje nalog zaradi neprilagojene rabe računskih virov, servisnih posegov, težav z operativnostjo gruč, varnostnih težav in drugih nepredvidljivih dogodkov.

Zaveze upravičencev in njihovih organizacij

Upravičenci morajo upoštevati vse pravilnike in zahteve, navedene na spletnih straneh skrbnikov gruč oziroma v uporabniški dokumentaciji posameznih organizacij, ki so ponudile dostope po teh pravilih. Skrbniki sistemov se zavedajo, da morajo svojim uporabnikom nuditi pomoč in storitve po svojih najboljših močeh. Pri tem ima ključno vlogo tudi skupna uporabniška podpora SLING, v katero prispevajo. Vsaka organizacija, iz katere prihajajo upravičenci, ki dobijo dostop za rabo virov superračunalniških kapacitet v Sloveniji, se mora po svojih najboljših močeh vključiti v skupno izvedbo tehnične in uporabniške pomoči svojim uporabnikom. Več kot bo organizacija nudila te pomoči uporabniški podpori SLING, več projektov bo lahko KO SLING odobril upravičencem iz te organizacije.

Zbiranje podatkov

Vsak upravičenec se s prijavo strinja, da lahko konzorcij SLING in posamezni skrbniki sistemov za namene poročanja financerjem zbirajo podatke o uporabljenih superračunalniških virih in da se lahko vsi podatki projektnih prijav, odobrenih za posamezni sistem, posredujejo skrbniku sistema za namen

spremljanja, obračunavanja in morebitnega arhiviranja uporabniškega okolja. Obenem se upravičenec strinja, da se lahko ti podatki uporabijo v zbirne namene glede na različne statusse uporabnikov in njihovih organizacij (skupno število uporabnikov, poraba po organizacijah itd.).

Zbrani podatki o upravičencih v sistemu za upravljanje z identitetami in sistemu za obravnavo zahtevkov podpore SLING se lahko uporabljajo izključno za namene dostopov, za izvedbo uporabniške pomoči, za zbirne podatke v poročilih in za obveščanja v zvezi s temi dostopi.

Vključene gruče in soglasje skrbnikov sistemov

V okviru SLING je na osnovi teh pravil možno dobiti del superračunalniških kapacitet naslednjih gruč:

1. Vega – Institut informacijskih znanosti, IZUM Maribor
2. Maister – Univerza v Mariboru
3. Trdina – Fakulteta za informacijske študije Novo mesto
4. Arnes – Arnes, Ljubljana
5. NSC – Inštitut Jožef Stefan, Ljubljana
6. Arctur – Nova Gorica

Organizacije, torej skrbniki sistemov po potrebi dajejo svoje kapacitete na voljo za odprti dostop po teh začasnih pravilih. To počnejo na podlagi razpoložljivih kapacitet pod svojimi pogoji, ki jih morajo prijavitelji spoštovati. Odločijo tudi, kateri uporabniki na njihovih gručah so zavezani k upoštevanju teh pravil. V zvezi s tem nosijo vso odgovornost do svojih financerjev. Skrbniki sistemov se pri tem usklajujejo s KO SLING, ki strokovno in smiselno ter na podlagi razpoložljivih kapacitet razporedi posamezne, predvsem večje projekte po gručah. Pri tem KO SLING upošteva velikost projekta, dobro definirane potrebe po virih, tehnično ustreznost in časovno izvedljivost.

Poziv upravičencem po teh pravilih

Za formalno izvedbo poziva bo poskrbel KO SLING z objavo pravil na spletni strani SLING. Predvideno je prvo masovno, večkratno obveščanje obstoječih uporabnikov SLING preko Nacionalnega kompetenčnega centra (NCC) in po posameznih organizacijah. Pozivi se bodo izvajali periodično vsake tri mesece na isti način. Poziv je torej odprt nenehno, z datumom objave teh pravil se začneja obdobje veljave teh pravil do preklica.

Skrbniki sistemov, ki ponujajo kapacitete v ta odprti dostop, se sami odločijo, katerim uporabnikom na svojih gručah še naprej nudijo svoje preostale kapacitete ne glede na ta pravila odprtega dostopa (npr. dostop in raba kapacitet svojih specifičnih uporabnikov na svoji gruči, ki so financirani drugače, ali npr. posebna dovoljenja skupnostim za posebne vrste dostopov in rabe). Vsi uporabniki, ki že uporabljajo posamezno gručo in niso del navedenih izjem, morajo biti s strani vključenih organizacij obveščeni o prehodnem obdobju za prijavo in dodelitev virov po teh pravilih. To obveščanje bodo izpeljale organizacije same ali s pomočjo uporabniške podpore SLING in NCC. V praksi bo to na primer lahko pomenilo, da bodo vsi preliminarni uporabniki gruče HPC Vega v pred-produkcijskem obdobju obveščeni, da imajo en mesec časa, da se prijavijo preko obrazca za prijavo po teh pravilih, drugače jim bo dostop in raba virov HPC Vega onemogočen (kar pa še ne pomeni, da bodo izgubili tudi dostop do kakšne druge gruče z istim uporabniškim imenom SLING).